

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>

davčna št.: 10482369

Številka: 0073-35/2013/12

Datum: 12.11.2013

**Zadeva: Odgovor na pridobljena mnenja in pripombe v zvezi s
predlogom Splošnega akta o vpisovanju, zbiranju in
dostopu do podatkov o omrežnih priključnih točkah iz
evidence infrastrukturnih omrežij in objektov**

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je dne 3.4.2013 na podlagi drugega odstavka 14. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012 - ZEKom-1, v nadaljevanju: zakon) na svojih spletnih straneh objavila Predlog Splošnega akta o vpisovanju, zbiranju in dostopu do podatkov o omrežnih priključnih točkah iz evidence infrastrukturnih omrežij in objektov (v nadaljevanju: predlog splošnega akta) ter pripadajočo Obrazložitev za navedeni predlog splošnega akta in povabila zainteresirano javnost, da do 3.5.2013 posreduje pripombe, predloge ali dopolnitve k predlogu tega splošnega akta, vendar pa je zaradi prošnje s strani članov Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK, ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, rok za oddajo pripomb, predlogov ali dopolnitev podaljšala do 10.5.2013. Člani SOEK so naknadno izrazili željo, da bi agencija obravnavani splošni akt uvrstila na posvet dne 10.6.2013, kjer je bil sprejet sklep, da se organizira še dodatni posvet dne 3.7.2013, ki so se ga poleg operaterjev udeležili tudi predstavniki Geodetske uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: GURS) in Direktorata za informacijsko družbo (v nadaljevanju: DID).

V okviru javnega posvetovanja in obeh posvetov je agencija zbrala mnenja, pripombe in predloge, ki se nanašajo na predlog splošnega akta od naslednjih zainteresiranih oseb:

- Sekcija za operaterje elektronskih komunikacij v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
- družbe T-2 d.o.o., Verovškova 64a, 1000 Ljubljana
- družbe Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana
- družbe Telemach d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, 1000 Ljubljana

Pripombe in predloge, pridobljene v okviru javnega posvetovanja, je agencija objavila na svojih spletnih straneh dne 16.5.2013.

Agencija v nadaljevanju odgovarja na prejete pripombe, ki so razvrščene glede na zainteresirane osebe.

Mnenja in pripombe SOEK

Člani sekcije SOEK v svojih pripombah navajajo, da bi bilo potrebno jasno opredeliti namene in cilje, ki jih obveznost posredovanja podatkov o omrežnih priključnih točkah predstavlja, saj

bo ta zakonska določba terjala velike kadrovske in organizacijske napore za njeno izpolnitev. Poleg tega SOEK navaja, da izkušnje držav EU, ki so takšne projekte že izvedle, kažejo da so tovrstni projekti izredno kompleksni in finančno zahtevni. Poleg tega SOEK opozarja, da je takšen projekt potrebno skrbno načrtovati v izogib pridobitve nekvalitetnih in neprimerljivih podatkov in pri tem slediti principu sorazmernosti glede na željen rezultat.

Agencija odgovarja, da so zgoraj navedene pripombe in mnenja sicer dobrodošla in da realno ponazarjajo zahtevnost projekta, vendar pa se nanašajo na celoten projekt, ki ga vodi Direktorat za informacijsko družbo. Poleg tega 14. člen zakona v prvem odstavku izrecno nalaga vsem lastnikom komunikacijskih omrežij, da morajo sporočiti podatke o vrstah in legi omrežij ter objektov, kolikor so ti del pripadajoče infrastrukture, neposredno organu, pristojnem za geodetske zadeve, za vpis v evidenco infrastrukturnih omrežij ter objektov v skladu s predpisom, ki ureja vpis v to evidenco. Agencija tako poudarja, da je obravnavani splošni akt le del izvedbe omenjenega projekta in se zato do pripomb SOEK ne more opredeljevati.

SOEK v nadaljevanju meni, da bi bilo potrebno jasno izločiti obveznost lastnikov brezžičnih omrežij za posredovanje podatkov, saj je priključna točka javnega mobilnega omrežja SIM kartica, ki je ni možno enoznačno povezati s fiksnim naslovom stavbe.

Agencija odgovarja, da bo predlogu SOEK sledila v delu, kjer se to nanaša na mobilna omrežja, medtem ko brezžična omrežja zaradi nekaterih fiksnih brezžičnih tehnologij ostajajo, ker so del GOŠO projektov ter iz razloga tehnološke nevtralnosti. Prvi stavek prvega člena obravnavanega splošnega akta se ustrezno prilagodi na način:

*»Ta splošni akt določa podatke o omrežni priključni točki, ki jih morajo lastniki javnega komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture **na fiksni lokaciji** poročati direktno organu, pristojnemu za geodetske zadeve, ter način njihovega zbiranja.«*

SOEK nadalje navaja, da v predlogu splošnega akta ni navedeno, na kakšen način bodo posredovani podatki (papirno, elektronsko) in na kakšen način bodo podatki varovani, glede na to da gre za izredno občutljive poslovne skrivnosti operaterjev. Poleg tega SOEK navaja, da v izmenjevalnem formatu ni moč zaslediti, kdo o njem odloči, saj so v njem navedeni zgolj parametri priključne točke, ki jih je potrebno posredovati organu za geodetske zadeve. Navedeno je namreč zgolj, da bo obrazec objavil organ pristojen za geodetske zadeve.

Agencija odgovarja, da sta organ, pristojen za geodetske zadeve, ter direktorat za informacijsko družbo, operaterje že povabila k testiranju portala, kjer jim je bil način zbiranja in poročanja podatkov predstavljen. Organ, pristojen za geodetske zadeve je dokument z izmenjevalnim formatom pripravil in ga bo objavil na svoji spletni strani: <http://www.gu.gov.si/>, poleg tega pa bo operaterjem posredoval informacije in pomoč pri vnosu podatkov preko t.i. helpdesk naslova: gji@gov.si.

Glede ohranjanja stopnje zaupnosti pa agencija poudarja, da so zaposleni na agenciji, Direktoratu za informacijsko družbo, kot tudi pri organu, pristojnem za geodetske zadeve, ter vsi drugi nosilci javnih pooblastil in državni organi kot javni uslužbenci obvezani ohranjati stopnjo zaupnosti podatkov, kar bo še dodatno navedeno v 7. členu splošnega akta. Poleg tega bodo imeli dostop do podatkov le posamezniki, ki bodo v sistem prijavljeni poimensko oziroma z ustreznimi certifikati in ne vsi zaposleni pri vseh treh organih. Zato agencija meni, da so ustaljeni postopki z označevanjem poslovnih skrivnosti, ustrezni tudi v primeru obravnavanega splošnega akta.

SOEK navaja, da v dokumentu ni navedeno, v kolikšnem času bodo podatki oziroma njihove spremembe obdelani in objavljeni na portalu, saj je ažurnost izrednega pomena.

Agencija odgovarja, da bo v sodelovanju z GURS in DID skrbno preučila vse dohodne podatke za posamezni projekt, za katerega bo podatke uporabljala.

SOEK v nadaljevanju podaja pripombe in mnenja na posamezne člene kot sledi:

Agencija je po prejetju pripomb organizirala dva posveta z operaterji, enega na večje število splošnih aktov in drugega, 3.7.2013, zgolj na obravnavani splošni akt. Na nekatere pripombe so operaterji dobili odgovore že na posvetu, ti odgovori bodo vključeni v odgovore na pripombe, ki sledijo.

K četrti točki 2. člena: Potrebno je dodati definicijo kdo je lastnik in kaj je pripadajoča infrastruktura za potrebe obravnavanega splošnega akta.

Agencija na pripombo odgovarja, da sta obe definiciji že obstoječi. Lastnik infrastrukture je definiran ravno v četrti točki 2. člena splošnega akta, medtem ko so pripadajoče zmogljivosti definirane v šestinštirideseti točki 3. člena zakona. V skladu z navedenim bo agencija pojem »pripadajoča infrastruktura« v splošnem aktu uskladila z zakonsko dikcijo in tako spremenila v »pripadajoče zmogljivosti«.

K 3. členu: Manjka opredelitev podatkov iz prvega odstavka 14. člena zakona

K drugem odstavku 3. člena: SOEK želi razjasnitev naslednjih dejstev: kdaj organ objavi obrazce, ali so obrazci že pripravljeni, ali je potreben prilagoditveni rok; ter želi dodatno pojasnilo, da lahko organ predpiše le zbiranje podatkov, ki so opredeljeni v splošnem aktu.

Agencija na pripombe na tretji člen odgovarja, da splošni akt v tem delu zgolj pojasnjuje, da morajo operaterji (po ZEKom-1 v roku enega leta) poročati podatke o stanju omrežnih priključnih točk organu, pristojnem za geodetske zadeve, skladno z njihovimi predpisi, ki so objavljeni na spletni strani GURS in obrazci, ki so bili na posvetu z dne 3.7.2013 predstavljeni zainteresirani javnosti in bodo do pričetka vnosa objavljeni in podrobno predstavljeni vsem operaterjem. Poleg tega GURS operaterjem nudi pomoč pri vnosu in razumevanju obrazcev.

K 4. členu: Ni jasno kdaj in kako se objavijo podatki ter kaj je mišljeno kot nabor.

Agencija bo upoštevala pripombo in popravila besedilo kot sledi:

Podatki, ki so potrebni za vpis v evidenco so podrobneje navedeni in opisani v prilogi tega splošnega akta. Organ, pristojen za geodetske zadeve, objavi obrazce za vpis v evidenco na svoji spletni strani.

K 6. členu: Iz dokumenta ni razvidno za kakšen portal gre, ali bo vzpostavljen oziroma razvit nov portal za namen shranjevanja podatkov o priključnih točkah ter na kakšen način bodo podatki predstavljeni: tabelarično ali grafično; na kakšen način bodo uporabniki pridobili pravico do vpogleda, kdo jim bo to pravico dodeljeval in jih kategoriziral.

Dokument ni namenjen opisu portala, temveč zgolj določanju podatkov o omrežni priključni točki, ki jih morajo operaterji poročati direktno organu, pristojnemu za geodetske zadeve. Kot že navedeno, DID in GURS že daljše časovno obdobje obveščata operaterje o nujnosti izvedbe mapiranja, poleg tega pa operaterji z GURS sodelujejo že dlje časa in portal poznajo.

K 7. členu: Kaj je mišljeno kot javni dostop, glede na to, da gre za poslovne skrivnosti operaterjev, ali organ lahko objavi informacijo o lastniku priključka in podatke o priključku na določenem naslovu; kako se bodo upoštevali in obdelovali podatki, označeni kot poslovna skrivnost? SOEK predlaga, da bi moral biti vsak vpogled ustrezno zabeležen z obrazložitvijo namena za katerega so bili uporabljeni.

Agencija je na vprašanje o varovanju poslovnih skrivnosti že odgovarjala in SOEK napotuje na gornji odgovor.

Kaj je mišljeno s časom trajanja dostopa?

Glede na to, da se je agencija z zainteresirano javnostjo na posvetu dne 3.7.2013 dogovorila, da dostopa do podatkov ne bo dajala, dajala pa bo nabor podatkov, je čas trajanja dostopa torej nerelevanten in bo besedilo črtano iz splošnega akta. Ravno tako bo preoblikovan celoten odstavek v tem smislu.

SOEK predlaga, da v primeru zahteve po podatkih iz četrtega odstavka 7. člena agencija pridobi in utemeljeno upošteva mnenja operaterjev, čigar podatki bodo razkriti.

Agencija se s pripombo ne strinja in je ne bo upoštevala. Kot že navedeno bo agencija zahtevane podatke posredovala le na podlagi obrazložene in utemeljene pisne vloge, pri čemer bodo prosilci zavezani k ohranjanju stopnje njihove zaupnosti.

Glede izmenjevalnega formata je SOEK podal naslednje pripombe:

- da bi bilo k prilogi potrebno dodati navodila za izpolnjevanje,
 - da bi bilo potrebno podati tehnične definicije: omrežnih priključnih točk, optičnega priključka, bakrene parice, brezžičnega omrežja
- iz razloga da se prepreči vpisovanje nepravilnih in nepopolnih podatkov.

Agencija odgovarja, da bodo navodila za izpolnjevanje, kot tudi pomoč pri vnosu podatkov, podana s strani GURS na njihovi spletni strani ter preko help desk gji@gov.si. Agencija bo preučila možnosti glede tehničnih definicij in ustrezno dodala besedilo v prilogi splošnega akta, ki bo tako obsegala zgolj tehnične definicije in okviren nabor podatkov, medtem ko bo izmenjevalni format, kot ga pripravi GURS, na voljo na njihovih spletnih straneh.

SOEK ravno tako predlaga še en krog javnega posvetovanja.

Agencija je po prejemu pripomb organizirala že omenjene javne posvete, glede na to, da je splošni akt že bil v posvetovanju z zainteresirano javnostjo v časovnem obdobju, predpisanem z zakonom, pa bo agencija delno upoštevala pripombo in znova podala dopolnjeno obliko splošnega akta in priloge v krajše javno posvetovanje.

Mnenja in pripombe T-2

Družba T-2 je v prvem krogu javnega posvetovanja podala pripombe, ki se nanašajo na 7. člen splošnega akta. T-2 pripominja, da ta člen ni usklajen z obveznostmi operaterjev s pomembno tržno močjo glede razvezanega dostopa do bakrenih in optičnih krajevnih zank, saj povpraševalci po krajevni zanki nimajo vpogleda v podatke. Zato T-2 smatra, da je dikcija v splošnem aktu diskriminatorna in neskladna z veljavnimi regulatornimi obveznostmi v Sloveniji in EU.

Agencija odgovarja, da namen splošnega akta ni ustvarjanje konkurenčnih pogojev na veleprodajnem trgu, temveč omogočanje pogojev za vnos podatkov v bazo

telekomunikacijske infrastrukture. Namenu, ki ga opisuje družba T-2, namreč služi enotna informacijska baza, ki jo je moral operater s pomembno tržno močjo vzpostaviti v okviru zagotavljanja transparentnosti na medoperaterskem trgu dostopa do fizične omrežne infrastrukture na fiksni lokaciji, t.i. trgu 4, medtem ko splošni akt simetrično določa obveznosti in pravice vseh operaterjev, lastnikov komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture. Potemtakem bi agencija v primeru, kot ga navaja T-2, k reševanju vpogleda morala pristopiti nediskriminatorno in med operaterji naložiti obveznost dovoljenja vpogleda v enotno bazo eden drugemu, v namen skupne uporabe in soinvestiranja. V prvem koraku agencija ne bo upoštevala pripombe T-2, če pa se bo pokazala potreba po tem, bo ustrezno spremenila splošni akt v prihodnosti.

Mnenja in pripombe družbe Telekom Slovenije:

Družba Telekom Slovenije je pripombe podala na izmenjevalni format.

Priloga izmenjevalni format za posredovanje podatkov o dostopnosti do širokopasovnega omrežja v Sloveniji, se spremeni na način, da se izbrišejo atributi SIFKO, ŠTEV, in ID_OBJ_ZKGJI ter njihovi pripadajoči opisi, iz opisa atributa ST_MOZ_PRIKLOP pa se briše del opisa »Ne vpisujejo se vrednosti, ki presegajo število stanovanj v stavbi«

Agencija odgovarja, da je bil izmenjevalni format definiran v skladu s ciljnim podatkovnim modelom, ki je bil zasnovan v letu 2012 in sledi ciljem obdobja do 2020. Zaradi zavedanja trenutnega stanja podatkov je bil izmenjevalni format zasnovan na način, da nekateri izmed podatkov niso obvezni, kar omogoča vsem lastnikom elektronskih komunikacij, da posredujejo podatke v skladu s podatki, ki jih imajo na razpolago ter s trenutnimi zmožnostmi.

Lokacija posredovanih podatkov se lahko določi s pomočjo atributa SIFKO in STEV (šifra katastrske občine in številka stavbe) ali HSMID (hišna številka) ali koordinatami v državnem koordinatnem sistemu D48 (Y_D48, X_D48 - kadar objekt nima hišne številke). Kar z drugimi besedami pomeni, da mora vsak zapis imeti najmanj enega od naslednjih podatkov zaradi določitve lokacije:

- SIFKO, STEV – šifra katastrske občine in številka stavbe
- HSMID – hišna številka
- Y_D48, X_D48 – koordinate

Zaradi zgoraj navedenih dejstev se agenciji ne zdi smiselno brisati atributov (SIFKO in STEV) s katerimi se poda lokacijo, ker nekateri lastniki uporabljajo tudi ostale lokacijske attribute. Bo pa pri atributih dodano, da organ, pristojen za geodetske zadeve, vnaprej pred prvim poročanjem pošlje lastniku vrednosti tega atributa za vse katastrske občine.

Glede (sicer neobveznega) atributa ID_OBJ_ZKGJI se agencija strinja s pripombo družbe Telekom Slovenije in jo bo črtala iz priloge oziroma izmenjevalnega formata.

ST_MOZ_PRIKLOP je atribut, ki ga lahko poda le lastnik širokopasovnega omrežja kot oceno, koliko naročnikov s podano minimalno zmogljivostjo je mogoče priklopiti na neki stavbi. V primeru, da je stavba s 60 deli, 30Mbps pa lastnik lahko zagotovi le 30 naročnikom je potrebno to zavesti. Podatek o številu delov na posamezni stavbi lahko lastniki z dogovorom z APEK in Geodetsko upravo pridobijo iz katastra stavb. Opozorilo »Ne vpisujejo se vrednosti, ki presegajo število stanovanj v stavbi« je neke vrste logična kontrola, saj je nesmiselno, da bi na stavbi s 60 deli podali informacijo, da je mogočih 120 priklopov.

Predlog, da lastnik poda število dejanskih priključkov je v prvi fazi lahko tudi prvi približek ciljno zelenega podatka.

Drugi predlog družbe Telekom Slovenije se nanaša spremembo besedila, da se opis atributov MIN_ZMOGLJIVOST spremeni tako, da se za hitrosti nad 30 Mbit/s določita dva razreda doseganje 30 Mbit/s in 100 Mbit/s.

Agencija pripombe ne bo sprejela, saj se potrebujejo podatki po posameznih hitrostih in ne razredih. Kot družba Telekom Slovenije že sama pravilno ugotavlja, mora operater oceniti minimalno zmogljivost priključka. Agencija bo pri statistični oceni upoštevala stopnjo statistične napake po dogovoru z DID in GURS.

Mnenja in pripombe družbe Telemach

Družba Telemach je v pripombah navedla, da je rok za posredovanje podatkov prekratek in predlagala, naj se uvede dvoletno prehodno obdobje, vsaj za podatke zbrane pred 15.1.2014. Poleg tega predlaga, da se uvedejo testni prenosi z namenom ugotovitve ustreznosti. Ker ureditev in prireditvev podatkov predstavlja stroškovni zalogaj, ki ga v finančnem planu za leto 2013 Telemach ni predvidel, Telemach predlaga, da se splošni akt ne nanaša na podatke, pridobljene pred 1.1.2013.

Agencija razume pomisleke družbe Telemach, vendar pa so roki in prehodno obdobje podani z zakonom in ne splošnim aktom, zato na podaljšanje le teh ne more vplivati. Kot že navedeno v predhodnih odgovorih na pripombe, testno vnašanje podatkov že poteka pri GURS, ki ima za vprašanja odprt help desk: gji@gov.si

Glede podatkov pred 1.1.2013 pa agencija družbo Telemach znova napotuje na zakon, ki v drugem odstavku 14. člena določa, da mora lastnik javnega komunikacijskega omrežja za vpis v evidenco sporočiti tudi podatke o obstoječem stanju in zmogljivosti priključne točke. To pomeni, da mora operater narediti posnetek stanja od veljavnosti zakona v času prehodnega obdobja dalje. Tako da se razvoj omrežja do tega časovnega obdobja upošteva zgolj kot posnetek stanja v sedanjosti.

Franc Dolenc
direktor